

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN1006 Hipertext és digitális irodalom szem.

Tantárgy neve: Hipertext és digitális irodalom	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1006 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kappanyos András egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Hipertext és digitális irodalom szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1006 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2 ^o (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A tantárgy igyekszik feltérképezni a medialitás és a digitális kultúra hatásait, új és lehetséges útjait, kihívásaival. Több szempontól elemzi az internet és a hipertext irodalomra és kultúrára gyakorolt hatásait. Részben magukra a szövegekre, azok megváltozott kontextuális és paratextuális helyzetére, műfajaira, szerzőségére, szerkezetére. Részben az irodalom- és tudásközvetítődés intézményes környezetének változásaira. Miként befolyásolja a hagyományos médiumok és intézmények (könyv, folyóirat; mozi, múzeum; rádió, tv; iskola, egyetem; tudományos, művészeti diskurzusok stb.) szerepét, közvetítődését. Milyen hasznai és veszélyei vannak a virtuális, digitális, internetes világ új lehetőségrendszerének a kulturális hagyomány és értékek számára.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás</i>: a kulturális globalizáció és az információs forradalom hatásaival kapcsolatos jelenségek, következmények irodalma és átgondolása <i>képesség</i>: a jelenkor új kihívásaival kapcsolatos szenzibilitás és tudatosság kialakítása <i>attitűd</i>: a számítógépen-okostelefonon nevelkedett generáció számára elemi módon fontos a korábbi generáció értelmezése a jelenlegi folyamatokról <i>autonómia és felelősség</i>: a radikális változásban levő jelen és a közeljövő várható fejleményeivel kapcsolatos tudatosság élesztése</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A személyi számítógép hatása a kultúrára 2. Multi-, transz- és intermedialitás 3. Az internet elsődleges hatása a kultúrára és az irodalomra 4. A hipertext fogalma 	

<p>5. Hiper- és hagyományos szöveg   6. Linkek és hálózatok   7. Zárt és nyitott szöveg és interpretáció   8. A hipertext és a műfajok   9. A hipertext és a hagyományos szerző   10. A „bábeli könyvtár”   11. A klasszikus alkotások digitalizációja   12. Hagományos és internetes fórumok – a nyilvánosság szerkezetváltozása   13. Internet és tudásközvetítés (a copyright szerepe; a távoktatás   14. Az intermedialitás szerepe a tanítási gyakorlatban</p>
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):   A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.</p>
<p>Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ   A kód jelentése: A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.   K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma. Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.   SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.   KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.</p>
<p>Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:</p> <p><i>A hipertext: A Helikon Irodalomtudományi szemle tematikus száma, szerk. Kappanyos András, 2004/3.</i>   Gács Anna, szerk., <i>A folyóiratok kultúrája az elektronikus kor szemszögéből</i>, Bp., L'Harmattan, 2007.   George P. Landow, <i>Hypertext: The Convergence of Contemporary Critical Theory and Technology</i>, Baltimore and London, John Hopkins UP, 1992, 1997</p>
<p>Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:</p> <p>Walter Benjamin, <i>A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában</i> = Uő, <i>Kommentár és Prófécia</i>, Bp., Gondolat, 1969, 301–334.   Brady, Mark, <i>Blogging: Personal Participation in Public Knowledge-building on the Web</i>, <i>Chimera Working Paper</i>, University of Essex, 2005/02. http://www.essex.ac.uk/chimera/content/pubs/wps/CWP-2005-02-blogging-in-the-Knowledge-Society-MB.pdf</p>

- Seán Burke, *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*, Edinburgh, EUP, 1992, 1998.
- Roger Chartier, *A könyv metamorfózisa*. Bp., Budapesti Francia Intézet, 2001.
- György Péter, *Memex: A könyvbezárt tudás sorsa a 21. században*, Bp., Magvető, 2002.
- Horváth Iván, *Magyarok Babelben*, Szeged, JATEPress, 2000.
- Friedrich A. Kittler, *Aufschreibesysteme 1800/1900*, München, Fink, 1987.
- Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man*, New York, McGraw Hill, 1964.
- Tófalvy – Kacsuk – Vályi, szerk., *Zenei hálózatok. Zene, műfajok és közösségek az online hálózatok és az átalakuló zeneipar korában*, Bp., L'Harmattan, 2011.
- Történelem, kultúra, medialitás*, szerk. Kulcsár Szabó Ernő, Szirák Péter, Bp., Balassi, 2003.
- Parádi Andrea: *Internetes kritikai szövegkiadás*. In: Kiss Farkas Gábor - Hegyi Ádám szerk.: *A magyar irodalom filológiája*. Bp., Gépeskönyv, 2005.
<http://www.tankonyvtar.hik.hu/tankonyvtar/site/books/b161/index.html>
- Armando Petrucci, *Olvasás az olvasásért: Az olvasás jövője = Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*, szerk. Guglielmo Cavallo – Roger Chartier, Budapest, Balassi, 2000, 381-401.
- Sélei Nóra, *Mért félünk a farkastól?* Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2007.
- Sugár János, *Hypertext + multimédia*, Bp., Artpool, 1996.
- Vitaanyag, ELTE (Szűts Zoltán: *A hypertext*; Pálfi Norbert: *Irodalom, szöveg, információ: Könyv a G2 galaxisban, avagy az ebook helyzete és kilátásai*; f-book–team: *Új interaktivitás felé: f-book*; Horváth Iván *Az internet fenomenológiája*) <http://magyar-irodalom.elte.hu/vita/>
- Martha Woodmansee, *The Author, Art, and the Market: Rereading the History of Aesthetics*, New York, Columbia UP, 1994